

Posudek na bakalářskou práci Jana Duška Svatý Prokop v literárních pramenech

Bakalářská práce kolegy Duška představuje určitou syntézu v dosavadních příspěvcích, věnovaných tomuto českému významnému světci. Neklade si za cíl podat vyčerpávající historickou studii, ani se nezabývá svatoprokopskou úctou, ale zaměřuje se na obraz sv. Prokopa v jednotlivých legendách, který konfrontuje s historickým kontextem, takže je patrná oscilace mezi historií a literární fikcí.

Kolega Dušek proto nejprve přistupuje k rozboru jednotlivých svatoprokopských textů. Ve shodě se staršími i novějšími výsledky filiačního a datačního výzkumu, stanovuje chronologickou osu svatoprokopských legend. V souvislosti s tím sleduje dějiny sázavského monastýru a zachycuje intertextové vztahy mezi Vita minor, Řehořovým Životem sv. Benedikta a dalšími svatoprokopskými legendami. Do těchto vztahů zahrnuje i shody a modifikace topoi hagiografického žánru.

Třebaže cíl práce není historický, řeší J. Dušek i vývojové architektonické etapy sázavského kláštera, podíl jednotlivých opatů na politickém a kulturním dění v zemi a vztahy sv. Prokopa i ostatních opatů k českým knížatům.

Výsledkem svědomitého zkoumání pramenů i rozsáhlé starší a novější literatury o sv. Prokopovi, Sázavském klášteře a slovansko-latinské kultuře ve středověkých Čechách je pozoruhodný obraz svatého Prokopa v literárních textech českého středověkého

písemnictví. Práce jej zachycuje od počátků jeho působení přes poustevnický život, klášterní život po smrt, zázraky a kanonizaci. Jeho velikost a význam shrnuje 24. kap. Sv. Prokop – světec. Třebaže se nestal světce světovým, zaujal pevné a smysluplné místo mezi zemskými patrony Čech. Třebaže patří mezi světce nekrálovského a nemučednického typu, není světce „nenásilí.“ Svou autoritu prosazuje jak pro své „duchovní syny,“ tak pro zájmy českého národa. Tak je i českým prostředím vnímán a akceptován.

Práce kol. Duška nejenže splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, ale o mnoho je převyšuje. Doporučuji ji proto k obhajobě.

V Praze 14. 6. 2011

Doc. PhDr. Jiří Hošna, CSc.